

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 15.12.2016

C(2016) 8597 final

Pani Danielle AUROI
predsedníčka výboru pre európske záležitosti
francúzskeho Národného zhromaždenia

cc. Pán Claude BARTOLONE
predseda francúzskeho Národného
zhromaždenia

Pán Eduardo FERRO RODRIGUES
predseda Zhromaždenia Portugalskej
republiky

Pán Andrej DANKO
predseda Národnej rady

Pani Ināra MŪRNIECE
predsedníčka lotyšského parlamentu

Pani Loreta GRAUŽINIENĒ
predsedníčka litovského parlamentu

Pán Pietro GRASSO
predseda talianskeho Senátu

Pani Khadija ARIB
predsedníčka holandskej Dolnej snemovne

Lord BOSWELL OF AYNHO
predseda zvláštneho výboru pre záležitosti
EÚ, Snemovňa lordov

Vážená pani predsedníčka,

Komisia sa chce poďakovať francúzskemu Národnému zhromaždeniu a ďalším siedmim signatárskym parlamentným komorám za poskytnutie rád vo veci sociálnej zodpovednosti podnikov v rámci Európskej únie a berie na vedomie výzvu na predloženie návrhu právneho predpisu, ktorým sa budú uplatňovať princípy sociálnej zodpovednosti podnikov na európskej úrovni.

Komisia naďalej iniciatívne presadzuje cieľ podporovať sociálnu zodpovednosť podnikov prostredníctvom všetkých svojich politík. Ako uvádzate, v posledných rokoch sa už dosiahol pokrok, pokiaľ ide o presadzovanie sociálnej zodpovednosti podnikov v rámci Únie.

Transpozícia smernice o zverejňovaní nefinančných informácií¹ členskými štátmi sa dokončuje a mala by byť zavŕšená v decembri 2016.

V tejto smernici sa stanovujú povinnosti veľkých podnikov, pokiaľ ide o zverejňovanie informácií týkajúcich sa opatrení, ktoré predmetné podniky prijímajú v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov, vrátane postupov náležitej starostlivosti. Veľké subjekty verejného záujmu (kótované spoločnosti, banky, poisťovne a ostatné podniky takto určené členskými štátmi), ktoré majú viac ako 500 zamestnancov, musia do svojej správy o riadení začleniť

¹ Ú. v. EÚ L 330, 15.11.2014, s. 1 – 9.

dosiahnutých v environmentálnej, sociálnej oblasti, ako aj v oblasti ľudských práv a boja proti korupcii. Tieto informácie sa musia pripraviť prostredníctvom zodpovedného vnútropodnikového procesu dohľadu, ktorý by sa mal vytvoriť v každom podniku a so všetkými jeho dodávateľmi, subdodávateľmi a ostatnými zainteresovanými stranami. Akcionárom a všetkým zainteresovaným stranám musia poskytnúť prehľad o stave a výkonnosti podniku. Komisia pripravuje aj podporné opatrenie v podobe nezáväzných usmernení na podporu účinného uplatňovania predmetnej smernice príslušnými podnikmi.

Do právnych predpisov Únie boli navyše nedávno začlenené nové ustanovenia týkajúce sa verejného obstarávania, v ktorých sa kladie dôraz na environmentálne a sociálne zretele². Ich transpozícia ešte prebieha v dvanástich členských štátoch.

Komisia okrem toho podporuje dodržiavanie sociálnych a environmentálnych noriem a ľudských práv v tretích krajinách prostredníctvom rozvojovej spolupráce, politického dialógu a obchodných nástrojov. Uplatňuje integrovaný prístup pomocou existujúcich alebo v súčasnosti vyvíjaných nástrojov, a to aj v niektorých odvetviach vystavených mimoriadnemu riziku negatívneho vplyvu činností podnikov, ako je ťažba dreva a bane alebo odevný priemysel.

Po zhodnotení vykonávania európskej stratégie v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov³ sa dosiahol konsenzus zainteresovaných strán, pokiaľ ide o potrebu:

- urýchliť účinné vykonávanie nedávno prijatých legislatívnych opatrení,*
- zavádzať opatrenia, ktoré by mohli podporovať a oceňovať zodpovedné správanie sa podnikov Európskej únie, a to najmä verejných a súkromných investorov a verejných orgánov pri financovaní podnikov a nákupe tovarov a služieb,*
- posilňovať zavádzanie nedávno prijatých významných iniciatív Európskej únie týkajúcich sa sociálnej zodpovednosti podnikov, ako je stratégia „Obchod pre všetkých – Smerom k zodpovednejšej obchodnej a investičnej politike“⁴, akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu⁵ a balík opatrení proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam⁶.*

Tieto opatrenia musia takisto slúžiť aj na podporu zodpovedného správania sa podnikov a investorov, ako aj verejných orgánov v tretích krajinách, najmä pokiaľ ide o zodpovedné riadenie dodávateľských reťazcov, a to aj v rozvojových krajinách. Komisia prijala na tento účel v marci 2014 aj návrh nariadenia o rudách s pôvodom v oblastiach ovplyvnených konfliktom⁷, ktorý je v súčasnosti predmetom rokovaní medzi Európskym parlamentom a Radou. Komisia vo svojom oznámení týkajúcom sa udržateľnej európskej budúcnosti, v ktorom prezentuje svoju víziu v súvislosti s cieľmi trvalo udržateľného rozvoja Organizácie Spojených národov⁸, oznámila, že zintenzívni činnosti v oblasti zodpovedného správania sa

² Smernica 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES, Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65 – 242.

³ KOM(2011) 681 v konečnom znení.

⁴ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/october/tradoc_153846.pdf

⁵ JOIN(2015) 16 final.

⁶ http://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/anti-tax-avoidance-package_fr.

⁷ COM(2014) 111 final.

⁸ COM(2016) 739 final.

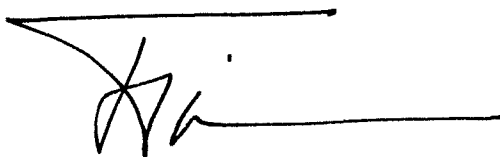
podnikov, pričom sa zameria na konkrétne kroky na riešenie súčasných a budúcich sociálnych a environmentálnych výziev, ako aj výziev v oblasti správy vecí verejných.

Komisia vzhľadom na veľký počet už prijatých alebo prebiehajúcich opatrení, ktoré sú uvedené v prílohe, nezamýšľa v tejto etape prijať ďalšie právne predpisy, ale v úzkej spolupráci s hlavnými zainteresovanými stranami pozorne sleduje vývoj situácie v členských štátoch a v medzinárodných inštitúciách zapojených do procesu uplatňovania sociálnej zodpovednosti podnikov.

Komisia ďakuje signatárskym parlamentným komorám za ich príspevok k tejto dôležitej téme a oceňuje vôľu národných parlamentov pozitívnym spôsobom prispievať k rozvoju politik Únie. Komisia vníma túto iniciatívu ako jasný signál konštruktívneho prístupu.

Táto Komisia sa od začiatku svojho funkčného obdobia snažila posilniť svoje vzťahy s národnými parlamentmi zintenzívňovaním politického dialógu a nadväzovaním častejších priamych kontaktov s nimi. Členovia Junckerovej Komisie od začiatku svojho funkčného nadviazali približne 400 bilaterálnych kontaktov so zástupcami národných parlamentov, a to buď v príslušných hlavných mestách, alebo v Bruseli. Predseda Juncker vo svojom prejave o stave Únie zo 14. septembra takisto pripomenul význam, ktorý Komisia pripisuje vzťahom s národnými parlamentmi.

S úctou

Frans Timmermans
prvý podpredseda

Elżbieta Bieńkowska
členka Komisie

PRÍLOHA

Komisia víta príležitosť informovať o hlavných iniciatívach v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov, ktoré nedávno prijala a ktoré ešte prebiehajú.

A. Všeobecné politické dokumenty

1. Oznámenie o obnovenej stratégii EÚ v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov (október 2011)

V oznámení s názvom „Obnovená stratégia EÚ pre sociálnu zodpovednosť podnikov na obdobie rokov 2011 – 2014“⁹ sa vymedzuje sociálna zodpovednosť podnikov a politický prístup EÚ v tejto oblasti. Opisuje sa v ňom akčný plán zameraný na viacero prioritných oblastí, ktorých cieľom je podporovať prijatie postupov v oblasti sociálnej zodpovednosti zo strany podnikov, vyzývať členské štáty EÚ k činnosti a k podpore medzinárodných usmerňovacích rámcov v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov.

Identifikuje sa v ňom najmä päť veľkých medzinárodných nástrojov, ktoré EÚ považuje za dobrovoľné nástroje, ktorými by sa mohlo podporiť prijatie zodpovedného správania sa všetkými zainteresovanými stranami: norma ISO 26000 s názvom Usmernenia pre oblasť sociálnej zodpovednosti, tripartitná deklarácia Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky, iniciatíva OSN Global Compact, usmernenia Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) pre nadnárodné spoločnosti a hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv.

V tejto súvislosti sa Komisia usiluje posilňovať kapacity a zriadiť skupinu na vysokej úrovni pre sociálnu zodpovednosť podnikov, ktorá členským štátom umožní vymieňať si skúsenosti o zodpovednom správaní sa podnikov a diskutovať o pokroku pri vykonávaní ich národných akčných plánov.

2. Akčný plán v oblasti zdaňovania právnických osôb (jún 2015) a oznámenie o vonkajšej stratégii pre účinné zdaňovanie (január 2016)

V akčnom pláne¹⁰ sa predstavil všeobecnejší prístup k zdaňovaniu právnických osôb s cieľom zabezpečiť účinné zdaňovanie v prípadoch, keď sa dosiahol zisk. V oznámení¹¹ Komisia okrem toho navrhla rámec novej vonkajšej stratégie pre účinné zdaňovanie, a to najmä aby sa na celosvetovej úrovni presadzovala dobrá správa v daňových záležitostiach, podporovali rozvojové krajiny a na úrovni Únie vytvoril postup hodnotenia a identifikácie tretích krajín, ktoré nedodržiavajú normy dobrej správy v daňových záležitostiach.

⁹ KOM(2011) 681 v konečnom znení.

¹⁰ COM(2015) 302 final.

¹¹ COM(2016) 24 final.

3. Pracovný dokument útvarov Komisie o vykonávaní hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv zo strany EÚ (júl 2015)

V tomto pracovnom dokumente útvarov Komisie¹² sa uvádza práca odvedená na úrovni EÚ s cieľom vykonávať hlavné zásady OSN, najmä pokiaľ ide o ich prvý a tretí pilier („povinnosť štátu chrániť ľudské práva“ a „prístup obetí k opravným prostriedkom“).

4. Akčný plán pre ľudské práva a demokraciu (júl 2015)

Cieľom akčného plánu pre ľudské práva a demokraciu (2015 – 2019) je začleňovať ľudské práva do vonkajších politík EÚ. V akčnom pláne sa zdôrazňuje najmä účasť miestnych inštitúcií a zlepšovanie zosúladenia politík. Uvádza sa v ňom niekoľko opatrení týkajúcich sa sociálnej zodpovednosti podnikov, problémov podnikov a ľudských práv a hospodárskych a sociálnych práv, a to najmä opatrení na boj proti najhorším formám detskej práce, boj proti obchodovaniu s ľuďmi a nútenej práci. Stanovujú sa v ňom aj ďalšie opatrenia:

- posilňovanie úlohy a odborných znalostí delegácií EÚ a veľvyslanectiev členských štátov,
- zvyšovanie informovanosti o hlavných zásadách OSN a o sociálnej zodpovednosti podnikov v rámci politického dialógu s partnerskými krajinami,
- aktívna spolupráca s podnikmi a občianskou spoločnosťou v otázkach týkajúcich sa podnikov a ľudských práv a podpory prijatia národných akčných plánov.

5. Oznámenie „Obchod pre všetkých“ (október 2015)

Vďaka tejto stratégii sa obchodné a investičné politiky EÚ stanú zodpovednejšími, keďže sú založené na troch základných zásadách, a to na účinnosti, transparentnosti a hodnotách, aby boli tieto politiky prospešné pre čo najviac zainteresovaných strán. Oznámenie obsahuje jednu časť, ktorá sa osobitne venuje zodpovednému riadeniu dodávateľských reťazcov s konkrétnymi oblasťami budúcich činností.

6. Oznámenie „Nasledujúce kroky v záujme udržateľnej európskej budúcnosti“ (november 2016)

V oznámení¹³ sa spájajú na jednej strane ciele trvalo udržateľného rozvoja z programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030, ktorý bol prijatý v septembri 2015 na Valnom zhromaždení Organizácie Spojených národov, a rámec európskych opatrení a priority Komisie na strane druhej. V oznámení sa pripomína úloha opatrení EÚ v oblasti sociálnej zodpovednosti a zodpovedného správania sa podnikov povzbudiť súkromný sektor, aby prispieval k plneniu sociálnych a environmentálnych cieľov, čím sa podporí spravodlivý a udržateľný rast a ochrana sociálnych práv (cieľ trvalo udržateľného rozvoja č. 8). Oznamuje sa v ňom, že Komisia zintenzívni činnosti v oblasti zodpovedného správania sa podnikov, pričom sa zameria na konkrétne kroky na riešenie súčasných a budúcich

¹² SWD(2015) 144 final.

¹³ COM(2016) 739 final.

sociálnych a environmentálnych výziev, ako aj výziev v oblasti správy vecí verejných a bude sa pritom opierať o hlavné zásady a prístup určené v stratégii EÚ v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov z roku 2011.

B. Hlavné regulačné iniciatívy

1. Nariadenie EÚ o dreve (2010)

EÚ s cieľom doplniť bilaterálne dobrovoľné partnerské dohody (VPA), pokiaľ ide o vymáhateľnosť práva, správu a obchod v lesnom hospodárstve (Forest Law Enforcement, Governance and Trade – FLEGT), ktoré boli dohodnuté s partnerskými krajinami, prijala v roku 2010 nariadenie¹⁴, ktoré sa vzťahuje na drevo a výrobky z dreva (domáce aj z dovozu) uvádzané na trh EÚ a ktorým sa prevádzkovateľom ukladá povinnosť vynaložiť náležitú starostlivosť na čo najväčšie zníženie rizika uvádzania nelegálne vyťaženého dreva do dodávateľského reťazca. Zakazuje sa ním aj uvádzanie nelegálne vyťaženého dreva a výrobkov získaných z takéhoto dreva na trh.

2. Návrh nariadenia o rudách s pôvodom v oblastiach ovplyvnených konfliktom (marec 2014)

Komisia a vysoká predstaviteľka navrhli integrovaný prístup na úrovni EÚ v oblasti boja proti problému obchodovania s niektorými rudami, ktorý sa používa na financovanie ozbrojených skupín v oblastiach ovplyvnených konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach.

Tento prístup spočíva v návrhu nariadenia o rudách s pôvodom v oblastiach ovplyvnených konfliktom¹⁵, ktorý bol predmetom nedávnej politickej dohody medzi spoluzákonnodarcami, ako aj v spoločného oznámenia Komisie a vysokej predstaviteľky, čo naznačuje možnosť, že sa k uvedenému návrhu nariadenia navrhnu dodatočné opatrenia. Navrhovaným nariadením o rudách s pôvodom v oblastiach ovplyvnených konfliktom by sa zaviedol európsky mechanizmus náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci pre zodpovedných dovozcov cínu, tantalu a volfrámu a ich rúd a zlata s pôvodom v oblastiach ovplyvnených konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach. Dovozcovia takýchto rúd a kovov by boli zákonne povinní dodržiavať náležitú starostlivosť vo svojich dodávateľských reťazcoch a odhaľovať a zmiernovať riziko financovania konfliktov. Nariadenie sa opiera o Usmernenie OECD týkajúce sa náležitej starostlivosti a zodpovedného riadenia dodávateľských reťazcov rúd z oblastí ovplyvnených konfliktom a vysokorizikových oblastí.

3. Revidované smernice o verejnom obstarávaní (február 2014)

V revidovaných smerniciach o verejnom obstarávaní, ktorých transpozícia v niektorých členských štátoch ešte prebieha, sa verejní obstarávatelia vyzývajú k tomu, aby využívali ekologické, sociálne a udržateľné verejné obstarávanie, a odporúča sa v nich využívanie kritérií udržateľnosti EÚ, ktoré existujú pre prioritné výrobky.

¹⁴ Ú. v. EÚ L 295, 12.11.2010, s. 23.

¹⁵ COM(2014) 111 final.

Komisia zverejnila aj dokumenty so všeobecnými usmerneniami o zavádzaní environmentálnych a sociálnych kritérií do verejného obstarávania. Využitím kritérií udržateľnosti verejných zákaziek sa môžu vytvoriť nové podnikateľské príležitosti pre udržateľné výrobky. Tieto kritériá majú byť jasné a ľahko overiteľné, aby ich mohli verejné orgány ľahko uplatňovať a uchádzači jednoducho dodržiavať.

4. Smernica o zverejňovaní nefinančných informácií (december 2014)

Túto smernicu, ktorá nadobudla účinnosť v decembri 2014, musia transponovať všetky členské štáty do decembra 2016. V smernici sa vyžaduje, aby veľké kótované podniky, ako aj ďalšie subjekty verejného záujmu, ktoré majú viac ako 500 zamestnancov, zverejňovali príslušné informácie o svojich politikách, výsledkoch a hlavných rizikách spojených s environmentálnymi, sociálnymi a zamestnaneckými otázkami, s dodržiavaním ľudských práv a bojom proti korupcii, ako aj o svojich vnútro podnikových postupoch náležitej starostlivosti uplatňovaných s cieľom vypracovania takýchto informácií.

Po uskutočnení verejnej konzultácie (január – apríl 2016) je Komisia v procese vypracovania nezáväzných usmernení o oznamovaní nefinančných informácií.

5. Návrh revízie smernice o právach akcionárov (2014)

O návrhu¹⁶ v súčasnosti prebiehajú rokovania v rámci legislatívneho procesu, do ktorého je zapojený Európsky parlament a Rada. Cieľom je zlepšiť riadenie podnikov EÚ kótovaných na burze. Inštitucionálni investori a správcovia aktív sú v smernici podnecovaní k tomu, aby prijali stratégiu, ktorá sa viac zameriava na dlhodobý časový horizont, aby sa správali ako zodpovední akcionári a aby dokazovali svoj záväzok voči podnikom, v ktorých investujú. Títo investori sú podľa smernice povinní rozširovať svoju politiku angažovanosti podľa zásady „dodržiavaj alebo vysvetli“ a uviesť, ako zabezpečujú monitorovanie nefinančnej výkonnosti podnikov, v ktorých investujú. Niektorým inštitucionálnym investorom sa takisto ukladá povinnosť zverejňovať spôsob, ako sú ich stratégie investovania do akcií a ich mandáty na riadenie aktív zosúladené s ich dlhodobými záväzkami.

6. Návrh smernice, ktorou sa mení smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o zverejňovanie informácií o dani z príjmu určitými podnikmi a pobočkami (2016)

O návrhu¹⁷ v súčasnosti prebiehajú rokovania v rámci legislatívneho procesu, do ktorého je zapojený Európsky parlament a Rada. V rámci všeobecnejšej stratégie pre spravodlivý a účinný systém zdaňovania právnických osôb v Európskej únii sa návrh zameriava na podporu verejnej kontroly, ktorá môže podniky takisto viesť k tomu, aby boli sociálne zodpovednejšie, tým, že sa v tomto návrhu stanovuje zverejňovanie určitých informácií veľkými skupinami spoločností, a to najmä sumy dane z príjmu splatnej a uhradenej v každom členskom štáte.

¹⁶ COM(2014) 213 final.

¹⁷ COM(2016) 198 final.

C. Iniciatívy na vypracovanie nezáväzných a poradných usmernení

1. Kompendium o verejných politikách členských štátov v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov (jún 2014)

Toto kompendium je inšpirované siedmimi partnerskými preskúmaniami, ktoré sa konali počas celého roka 2013 a týkali sa vnútroštátnych politík v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov. Poskytuje súhrnný pohľad na to, ako sa vo vnútroštátnych politikách pristupuje k sociálnej zodpovednosti podnikov, a to aj pokiaľ ide o vypracúvanie národných akčných plánov. Záujem sa v ňom sústreďuje aj na základy rozličných priorít stanovených na úrovni členských štátov, ako aj na pokrok dosiahnutý pri vykonávaní rozličných opatrení. Obsahuje aj tematické preskúmanie najbežnejších prístupov a osvedčených postupov týkajúcich sa rozličných aspektov politiky sociálnej zodpovednosti podnikov, a to od tých najmenej záväzných iniciatív, ako je zvyšovanie informovanosti, po legislatívne opatrenia.

2. Usmerňovacie dokumenty pre MSP a niektoré odvetvia (2013 – 2014)

Komisia zverejnila dva usmerňovacie dokumenty [My Business and Human Rights: A Guide to Business and Human Rights for SMEs (Môj podnik a ľudské práva: Sprievodca ľudskými právami pre malé a stredné podniky), CSR Handbook for SMEs (Príručka sociálnej zodpovednosti podnikov pre MSP)] pre malé a stredné podniky, ktoré sa snažia zistiť, ako môžu prijať najzodpovednejšie obchodné praktiky.

Pre podniky v odvetví informačných a komunikačných technológií, ropy a zemného plynu a pre náborové agentúry Komisia zverejnila aj informačné štúdie o povinnosti podnikov dodržiavať ľudské práva v súlade s hlavnými zásadami OSN. V informačných štúdiách sa objasňujú opatrenia stanovené v týchto hlavných zásadách, na základe ktorých musia podniky poznať ľudské práva a preukazovať, že ich dodržiavajú. V týchto štúdiách sa tieto opatrenia prenášajú najmä do kontextu ropného a plynárenského priemyslu.

3. Verejná konzultácia o stratégii v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov z roku 2011 a viacstranné fórum pre sociálnu zodpovednosť podnikov (2014 – 2015)

Komisia začala v roku 2014 verejnú konzultáciu o sociálnej zodpovednosti podnikov. Vo februári 2015 Komisia zorganizovala hlavné dvojdnové podujatie s názvom „Viacstranné fórum EÚ pre sociálnu zodpovednosť podnikov“, na ktorom sa zúčastnilo viac ako 500 účastníkov zastupujúcich zainteresované strany a na ktorom vystúpilo 90 rečníkov, ktorí sa vyjadrovali v mene európskych nadnárodných spoločností, verejných orgánov, investorov a zamestnávateľských a odborových organizácií, ako aj občianskej spoločnosti, MVO a univerzít.

4. Verejná konzultácia o dlhodobých a udržateľných investíciách (január – marec 2016)

Táto verejná konzultácia sa zaoberala prekážkami, ktoré by mali inštitucionálni investori a ich správcovia aktív zohľadňovať vo svojich investíciách, pokiaľ ide o environmentálne a sociálne otázky a otázky riadenia, ako aj opatreniami zameranými na podporu ich

zohľadňovania. Týkala sa riadenia inštitucionálnych investorov, finančných stimulov, úlohy úverových ratingových agentúr a investičných poradcov, riadenia spoločností, do ktorých sa investuje, ako aj fiduciárnej povinnosti a finančnej regulácie. Výsledky tejto konzultácie pomôžu pri vypracovaní udržateľnej finančnej stratégie, ako sa uvádza v revidovanom akčnom pláne na vybudovanie únie kapitálových trhov.